Anul I. Cernăuţ, Duminică 28 Iuni 1908. Nr. 7.

Apărarea Neamului

organ politic-poporal-creştin.

Apare în fiecare Sîmbătă.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 6 coroane, 6 luni 3 coroane, 3 luni 1 coroană 50 bani.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 10 franci, 6 luni 5 franci, 3 luni 2 franci 50 bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Redacţia şi Administraţia:
Cernăuţ
Strada Stefaniei No. 13.

Un număr costă 15 bani.

INSERŢIUNILE:
Un rînd petit sau spaţiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de doauă ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă şirul de petit 50 bani.

Prenumeraţiunile şi inseratele se primesc la administraţie, **strada Stefaniei No. 13.**

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Cernăuţ, 27 Iunie 1908.

Cită sărăcie întîlnim prin satele noastre, nu avem cuvinte, ca s'o putem descrie. Cea mai mare parte din poporul nostru se numără la palmaşii năcăjiţi, cari

»Cu gîndu-n ceriu şi pe pămînt
Cu braţele trudite,
Aceleaş brazde le sucesc,
Ce-au fost şi-'n vremurile vechi
De mii de ori sucite«.

De brazdă îşi leagă aceşti copii lipsiţi ai codrilor şi ai cîmpiilor largi nădejdea de mai bine.

»La dînşi nu 'nseamnă mai nimic
O floare, cînd se 'ndoaie,
Şi se nsenin' atunci abia,
Cînd vine-un nor de ploaie«.

Anul acesta îi pentru palmaşul nostru de tot sărac în bucurii, căci prin unele părţi ale Bucovinei nu s'au arătat de luni întregi nici un singur nour de ploaie. Cu faţa posomorîtă, arsă de razele ferbinţi ale soarelui, se uită ţăranul nostru cum îi dogoreşte razele munca lui de-o primăvară şi nădejdea de-o vară, de-o toamnă şi de-o iarnă. Inaintea feţei lui resar în astfel de clipe desperate nu numai casaşii şi vitele, cu cari îşi uşurează munca zilnică, ci răsar cămătarii, în mînile cărora gem, birurile şi alte dăjdii, pe cari numai cu ajutorul brăzdii roditoare poate să le plătească.

Luîndu-şi răsura dela anul acesta, cînd vede, că-i mugesc vitele de foame, îşi îndreaptă bietul palmaş privirile cătră toate părţile lumii, ca să se poată opri cu gîndul într'un loc, dela care şi-ar pute aştepta mîntuirea.

Locul de oprire a gîndurilor celor nefericiţi îi totdeauna fericita Canada. Cel ce se porneşte în timpul din urmă încolo, ori pică jertfă furtunilor pe mare, ori moare de foame pe drumuri, căci America întreagă îi ticsită de lucrători, cari n'au de ce se prinde. Intr'un astfel de caz, în loc să-şi ajute la ai săi, cel ce-şi părăseşte casa şi ţara, îi nenoroceşte.

Imprejurările aceste cît şi anul greu, ce ne ameninţă, au pus pe gînduri pe deputaţii noştri din parlament, cari s'au pus cu trup şi suflet pe muncă numai şi numai să poată ajutura starea nefericită a ţăranului romîn. Deputaţii Isopescul şi Simionovici fac, dupăcum amintim mai jos, propuneri, ca oamenii să nu plătească anul acesta biruri şi să fie ajuturaţi băneşte din partea împărăţiei. Toţi la olaltă, ajuturaţi de partidul creştin-social, cu care am întrat în legături de prietenie au ştiut astfel să-i arete ministrului Ebenhoch nenorocirea, care a venit peste Bucovina în timpul din urmă, *că acesta a încuviinţat ţăranilor bucovineni să-şi pască vitele, cari pier în urma secetei de foame, în pădurile fondului.*

Aceasta îi o înlesnire foarte însemnată pentru ţăranii noştri, pe care n'au avut'o, decînd trăesc pe plaiurile Bucovinei. Slobozirea vitelor ţărăneşti în pădurile fondului îi o palmă zdravănă pentru jidovimea din Bucovina, care il jăfuia acuma pe ţăranul nostru în modul cel mai mîrşav. Vitele le cumpărau macabeii cu un preţ de bajocură şi le puneau în vagoane şi le duceau în alte ţări, unde le vindeau cu trei sau patru preţuri. De-acuma vitele se vor scumpi, căci este cu ce le nutri; doar pădurile fondului cuprind mai a treia parte din Bucovina întreagă.

Ooameni buni, nu întrelăsaţi de a face poftiri la fondul gr. or., ca să vă deie păscatori unde vă convine, ca să vă scăpaţi vitele de perire şi pe voi de a le lepăda perciunaţilor cu preţuri de nimică numai să scăpaţi de ele.

O deputaţiune de javre jidoveşti a alergat din Bucovina la ministrul Ebenhoch, ca sa-i descrie primejdia, ce-o pot avea pădurile fondului prin slobozirea vitelor ţărăneşti în el, dar' după cum au întrat la marinimosul ministru, aşa au şi eşit, că d-sa a prevăzut în slobozirea vitelor în păduri primejdie jidovească, că nu vor mai pute jăfui ţăranii, dar nici odată vr'o primejdie a pădurilor. *Tot aşa s'a trimis nu demult o lege la direcţiunea fondului, ca lemnul din păduri să nu se mai vîndă mai mult la gheşeftari jidani şi apoi aceştia să-l vîndă ţăranilor cu şepte preţuri, ci să-l vîndă de-a dreptul ţăranului sau unei instituţiuni ţărăneşti dupre cum sînt băncile săteşti.*

Mai aşteptăm, ca în curînd vor izbuti deputaţii noştri cu ajutoriul puternicului partid creştin-social, ca moşiile fondului să se împărţească între ţărani. Aceasta ar fi altă palmă zdravănă pentru jidovime, care sperăm, că în scurtă vreme şi-a strînge catrafusele si s'a duce cu vînturile intr'acolo, de unde a adus'o vînturile.

Din cele scrise pînă acuma veţi înţelege cinstiţilor gospodari, că pentru d-voastră să lucră în toate părţile mai mult decît pentru ori şi cine. De aceea vă zicem, ţineţi-vă de brazdă, că viitoriul îi al D-voastră. Nu Vă lăsaţi căsuţele şi nu plecaţi în neagra depărtare, ca să vă aflaţi mormîntul în valurile marilor sau pe cine ştie ce pămînt străin. Munciţi zi şi noapte, că cel ce munceşte trebue să-şi afle hrana în ţara lui. Scuturaţi-vă de omida jidovească, ca să nu vă roadă zilele bune cîte le mai aveţi.

Cu ajutoriul deputaţilor noştri şi cu al partidului creştin-social vom isbuti poate să curăţim satele noastre şi de această omidă, unica, care ni mai amăreşte viaţa noastră. Auziţi poate din gazete sau din cărţi, că noi Romînii din an în an ne înpuţinăm, pe cînd celelalte popoare şi litfa jidovească se înmulţeşte. Dacă ne întrebăm, care-i cauza acestei împuţinări, atunci fără multă cercetare vinim la rezultatul, că noi în timpul din urmă nu ţinem de loc la limbă, la credinţă, la naţiune şi la comînd, ci dacă ni vine o toană ni luăm lumea'n cap şi lăsăm străinii stăpîni pe moşia, care au parat'o cu sîngele lor strămoşii noştri.

Vă zicem deci încă odată, folosiţi-vă de binele, ce vă vine din partea deputaţilor, munciţi pe brazda voastră şi gîndiţi-vă cum să stîrpiţi omida jidovească, care vă amăreşte traiul.

Ceva despre birul pentru pămînt.

Birul pentru pămînt îl plăteşte fiecare gospodar, care are pămînt, ori şi cum numai atunci, dacă îl lucră şi scoate prin sămănătură, păscătoare, sau pe altă cale folos din el.

Dărilor îi supus numai cît venitul curat, care rămîne dacă subtragem dela venitul întreg toate acele chieltuieli, cari să fac cu lucrarea pămîntului.

Legea face deosebire între venitul curat, pre care îl numeşte »venitul catastral« şi între cel, care îl scoate cineva prin chivernisală, fiind că venitul scos prin munca braţelor atîrnă nnmai dela chibzuinţa, pre care o întrebuinţează lucrătoriul de pămînt şi dela mijloacele, care-i stau la îndămînă. Gospodari, cari lucră pămîntul bine şi cari ştiu, cînd, cui şi cum să vîndă sămînţele, scot mai mare folos din munca lor, decît acei, cari nu să prea îngrijesc de treburile gospodăriei şi aşteaptă numai, că pămîntul să le aducă fără truda lor, mura în gură.

Birul să plăteşte cu $22^{7}/_{10}$% şi numai cît dela »venitul catastral«, care îi de tot mic în asămănare cu cel, pre care-l scoatem prin muncă. Mărimea birului atîrnă dela lăţimea moşiei şi dela soiul şi bunătatea pămîntului, aşa că pentru un jugăr de arătură, finaţ, grădină, păscătoare, pădure sau de iaz, birul nu e totuna de mare.

Cît de mare îi »venitul catastral«, putem noi afla numai atunci, dacă cerem dela ingineriul împărătesc, care îi pus să măsure pămînturile »un arcuş« (coală de pămînt). Acest arcuş conţine multe însămnări folositoare; el ne arată nu numai cît venitul catastral, care îi taxat de o comisie împărătească şi după care uşor putem răfui plata birului, ci şi numărul parţelelor, mărimea şi soiul lor, ba şi cît de mînoasă îi cutare sau cutare bucăţică de pămînt.

Am spus'o şi mai spunem încă odată, că fiecare să nu uite să-şi scoată dela inginer un arcuş pentru toate bucăţile de pămînt, care le are, căci numai cu arcuşul în mînă îşi poate afla omul dreptul, ce-l are, fie pe la judecătorii, visterii sau şi prin cănţălăriile notarilor împărăteşti.

După legea din 24 Mai 1869 (Nr. 88 § 2.) sînt următoarele areale (bucăţele de pămînt) *scutite pe totdeauna de plata birului:*

1. Toate arealele neroditoare.

2. Mlăştinile, bălţile, iazurile, ori şi cum numai atunci, dacă nu aduc folos prin pâscărie sau prin cîştigarea trestiei sau a lisicului.

3. Toate cărările, poticele, uliţele, drumurile şi şoselele publice, precum şi pieţile comunale şi ale bisericei şi albia rîurilor şi a păráilor.

4. Ţintirimile în vremea întrebuinţării ca atare.

5. Ogrăzile pe lîngă casă şi locul, pe care îi clădită casa.

6. Acele areale, care să întrebuinţează spre a cîştiga sare de mare.

Scutite de plata birului pentru pămînt pot fi şi mai departe pămînturi roditoare, însă numai cît pe scurtă vreme, adecă dacă nu rodesc într'un an de loc sau puţin.

Nerodirea trebue să aibă o pricină.

Ca pricină ia legea din 12 Iuli 1896 Nr. 118 următoarele întîmplări naturale în samă.

a) Nimicirea holdelor prin grindină sau stîrpirea prin apă, foc, arşiţă, şoareci de pămînt şi

b) prin umezeală mare, ernat rău, ger, prin gîze stricăcioase şi aşa m. d.

Umezeală se deosebeşte de mălire prin ploi îndelungate, să înţelege de sine şi stricăcioase.

Pricinile amintite sub *a*) îndreptăţesc scutirea birului pe vreme amăsurată numai atunci, dacă paguba la parţele de o mărime de 4 hectare să întinde cel puţin pe *a patra parte* din venitul natural al parţelei, şi la parţelele de o mărime de peste 4 hectari, dacă să întinde paguba *cel puţin pe un hectar.*

Pricinile amintite sub *b)* îndreptăţesc scutirea birului atunci, dacă paguba nu s'a iscat prin vina proprietarului de pămînt şi dacă pagubă din venitul natural al părţilor nimicite îi mai mare de cît a patra parte al venitului catastral.

Despre birul pămîntului vom mai scrie.

De âstă dată trecem la un lucru mai de capitenie.

Gazetele din ţara întreagă ni aduc ştiri rele. In urma căldurilor neobicinuite, se isc rumperi de nouri, furtuni şi grindină. Zi după zi ni sosesc veşti despre întîmplări îngrozitoare, cari nimicesc totul în calea lor. Numai cît puţine petece de pămînt au fost pînă acuma scutite de mînia lui Dumnezeu. Vaiete şi plîngeri pretutindene. Pînă şi păduri au fost prin furtuni cu totul nimicite şi pe cînd pela noi se usucă toate roadele pămîntului de arşiţă, în ţara moscalului cade omăt.

Anul acesta pare să fie de tot rău, şi cu toate aceste vor plăti oamenii noştri birul pămîntului ca în anii buni de roadă, deşi legea îi scuteşte într'ucîtva de plată.

Şi de ce oare? Pentru că ei nu fac întrebuinţare de foloasele, care ni dau legile împărăteşti.

După cum am amintit mai înainte, legea scuteşte de plata birului pe acei proprietari de pămînt, cari au pagubă în sămănăturile lor, dintr'o pricină naturală; însă numai atunci, dacă ei anunţă pricina prefecturei districtuale în decurs de 8 zile. Acei, cari anunţă, să înlesnesc bine, căci nu plătesc prin urmare tot birul pentru pămînt, ci numai o parte neînsămnată din trînsul, fiindcă pe lîngă birul împărătesc, se aduc şi cheltuelile ţării şi cele săteşti în scădere.

Cîţi bani plătesc oamenii noştri — am putea zice în vînt — ne lămureşte încîtva următoarea socoteală:

Avem 170 de sate romîneşti. In anul acesta vor fi roadele pămîntului maică pretutindene slabe; luăm că în fiecare sat — mare cu mic — plăteşte la an birul pămîntului numai cît cu 2000 coroane, face la un loc $(2000 \times 170) = 340.000$ coroane, şi dacă iartă legea în urma anunţărilor făcute din parte proprietarilor numai cît 2 părţi din această sumă, atunci ni rămîn nouă în pungă 170.000

coroane. A istrăvi în timpuri atît de grele o avere aşa de mare şi numai din nebăgare de samă, e un păcat strigător la cer şi cu atît mai mult, deoarece nici lege nu pretinde o astfel de jertfă dela nime, cu atît mai puţin de pe spatele oamenilor muncitori.

De vroiţi, oameni buni, să fiţi feriţi de plăţi, de care şi legea ne scuteşte, vă rugăm, faceţi nu numai cît în folosul d-voastre, ci şi în folosul neamului întreg — căci doară astfel să pierde averea noastre romînească, cel mult în 8 zile după ce v'aţi încredinţat, că aveţi pagubă în roadele pămîntului — fie prin grindină, arşiţă, mîlire ş. m. d. arătarea la prefectura districtuală, cam în următoriul mod: **(fără timbru).**

Onorabilă prefectură districtuală c. r.

In ziua de . . . . . a lovit grindina toate sămănăturile mele.

(Sau) Arşiţa mare, care domneşte pretutindene, a nimicit sămănăturile mele.

Ovăsul, trifoiul si orzul de pe 3 fălci îi pe pe jumătate stricat, pe cîn din păpuşoiul de pe 2 fălci nici urmă n'a remas.

Arcuşul meu, (coala de pămînt) are numărul (245) şi numărul casei îi (542)

Onorabila prefectură binevoiască a trimite cît se poate de degrabă un comisar la faţa locului, ca să se încredinţeze despre adevărul înştiinţării mele şi să-mi iertaţi prin urmare o parte din plata birului, cupă cît concede legea.

Aduc totodată la cunoştinţă, că şi alţi gospodari din satul meu au pagubă mare în sămănăturile lor.

N. N.
gospodar în . . . . .

Inştinţarea aceasta se poate face şi gural la domnul inspctor pentru biruri.

Vornicii şi secretarii comunali sînt contra astorfel de înştiinţări, pentru că averea cînţălăriei săteşti prinde prin iertarea birului împărătesc adaosul la bir pentru cheltuelile săteşti. Dacă vă sfătuesc să nu faceţi arătarea la prefectură, nu-i ascultaţi, că atunci nu vă doresc binele. Ştiţi doară proverbul romînesc: »Fiecare trage cărbuni la oala sa«

Sînt şi sate cu vornici buni, în cazul acesta stîngeţi-vă cei cu pagubă cu toţii în cănţălaria sătească, luaţi de acasă arcuşul sau cărticica pentru plata birului şi rugaţi-l pe vornic să facă el din partea cănţălăriei săteşti o înştinţare pentru toţi, cari vaţi adunat.

Inştiinţarea înlocuieşte pe toate celelate făcute din partea unui sau altui gospodar, nu-i aşişderea de timbrat şi ar trebui să aibă cam următoriul cuprins:

Onorabilă prefectură districtuală c. r.

Subsemnata primărie comunală aduce la cunoştinţă, că cu 2 zile în urmă a nimicit grindina o parte mare din sămănăturile oamenilor, cari au pămînt în acest sat.

(Sau) Arşiţa mare, ce domneşte şi la noi a nimicit maică la toţi gospodarii din sat roadele pămîntului.

Alăturăm o consignaţiune, care conţine pe toţi acei gospodari, cari sînt în pagubă şi rugăm respectuos,

onorabila prefectură binevoiască a trimite imediat pe un comisar la faţa locului, ca să tazeze paguba şi a ierta prin urmare birul pentru pămînt pe anul curent după cît permite legea.

In consignaţiune sînt induse numerele arcuşelor şi a caselor după cărticelele, cari le au sătenii pentru plata birului.

(Pecetea sătească) N. N.
antiste comunal din . . . .

Inştiinţarea din partea primăriei încă îi de făcut numai cît în vreme de 8 zile, căci ori ce întărziere îi primejdioasă.

Acei gospodari, cari vor asculta învăţăturile noastre vor avea multe înlesniri. Noi dela gazetă ne împlinim dătoria noastră şi cetitorii noştri sînt dători să şi-o împlinească pe-a lor.

Spre mîntuire.

Poveţe pentru sătenii romîni.

Oameni buni! Cetiţi sfaturile acestea şi vă ţineţi de ele, căci bune şi de folos sînt. Cel ce le scrie cunoaşte durerile şi neajunsurile voastre şi nu are altă dorinţă, decît să vă arete calea spre mîntuire din nevoile, în cari vă zbăteţi şi vă istoviţi.

Cu toţii, cîţi veţi ceti aceste îndemnuri, să vă faceţi apostoli ai mîntuirii noastre obşteşti din nevoile vieţei. Fiecare să puie umărul la acest lucru mare şi să îndemne şi pe toţi ceilalţi săteni

la împreună-lucrare. Preoţii şi învăţătorii satelor, *sînt datori* să meargă în fruntea voastră, iar acela, care se va da în lături, să ştiţi, că duşman vă este, nu prieten. Numai de aceia să vă lipiţi şi numai în aceia să puneţi toată încrederea voastră, cari vor băga în seamă cele, ce urmează aice şi-şi vor da toată silinţa să le împlinească. Ear voi, fraţilor romîni, puneţi cu tot adinsul gînd la bunul Dumnezeu, ca să puteţi isprăvi marile izbînzi, spre cari vreu să vă arăt calea în scrierea aceasta. Deci Doamne ajută!

Legea împărătească îndătoreşte pe fiecare gospodar să-şi curăţe pămîntul sau grădina de omizi, iar cel ce nu o face, este pedepsit. Vornicii satelor au dătoria, să grijească ca legea aceasta să fie băgată în seamă, de altfel şi ei trebuiesc pedepsiţi cu asprime.

Incă de cu earnă gospodarii cei cuminţi se apucă, ca să cureţe pomii de prin grădinile lor, stîrpind omizile, încă cînd se află în ou. Se ştie, că odată ce aceste jivinii spurcate au eşit din oauă şi încep a se lăţi pe crengile pomilor, stîrpirea lor e mult mai anevoioasă şi de multe ori nu le mai poţi curăţi cu desăvîrşire, ci eşti bucuros să le împuţinezi măcar intru atîta, ca să nu ţi se usuce pomul de tot.

* * *

Aşa am păţit-o şi noi cu Jidanii.

Marele cîntăreţ al neamului nostru, Vasile A l e x a n d r i a cîntat frumseţile acestei ţări numindu-o g r ă d i n ă:

„Dulce Bucovină
Veselă grădină
Cu pomi roditori
Şi mîndri feciori...“

„Ori cine te vede
Chiar în raiu se crede;
Cine-i trecător,
Te plînge cu dor“.

Şi într'adevăr, mîndra noastră Bucovină este ca o grădină frumoasă însă ce folos, că s'a năpustit omida jidovască peste această grădină şi pomii falnici romîneşti sînt în cea mai mare primejdie a se usca de istov.

„Din Boian la Vatra-Dornei
A împlut omida cornii
Şi străinul ne tot paşte
De nu ne putem cunoaşte“.

Aşa cîntă alt cîntăreţ vestit al neamului nostru, poetul Mihail Eminescu, iar la sfirşitul cîntecului său măreţ, ne blastămă pe toţi, cîţi am cuteza să mai primim pe străini la pieptul nostru, zicînd:

»Cine-a îndrăgit străinii
Mînca-i-ar inima cînii,
Mînca-i-ar casa pustia
Şi neamul nemernicia!«

Acest blăstăm straşnic al marelui cintăreţ, a cărui minte a fost luminată de Dumnezeu şi a cărui inimă a simţit atuncia pentru neamul romînesc, s'a împlinit de mii şi mii de ori şi se împlineşte şi în ziua de azi cu toţi, cîţi au îndrăgit străinii.

Această îndrăgire a străinilor pe mii şi mii de gospodari de-ai noştri i-a scos din casele şi gospodăriile lor, aruncîndu-i pe drumuri. Ba şi pe mulţi boieri de-ai nostri i-a adus îndrăgirea străinilor la sapă de lemn, iar poporul nostru, cutropit de străini, îşi cîntă durerea aşa:

»Vai mîncatu-s de străini.
Ca iarba de boi bătrîni
Şi cîmpul de mărăcini;
Vai mîncatu-s de jidani
Ca earba de boi bălani
Şi prundul de bolohani«.

Cu vaiete însă nu vom mai scăpa de omida jidovească, care ni pustieşte ţara întocmai, cum n'ar scăpa de omida cea din grădină un gospodar nepriceput, care în loc să iasă cu scara şi cu foarfecele, tăiînd crengile pline de oauă şi aruncîndu-le pe foc, ar ieşi în grădină şi ar începe a scînci ca un nemernic.

Cu scînciturí încă nime n'a omorît nici măcar un singur ou de omidă şi nici pe străinii, cari ne-au potopit ca o ceată nesfîrşită de lăcuste şi ca o puzderie de omizi, nu-i vom doborî nici cu bocete, nici cu scînciturí, nici cu ţipete fără rost, ci numai şi numai *prin întovărăşirea noastră a tuturrora la împreună-lucrare şi împreună-apărare.*

Iată, oameni buni, ce vreu eu să vă învăţ: vreu să vă arăt calea, cum trebuie să ne întovărăşim şi ce trebuie să începem, spre a putea scăpa de omida jidovească.

Doamne Dumnezeule, dă-mi mintea, voia şi tăria de trebuinţă, ca să arăt acestăi popor nenorocit calea cea mai scurtă spre mîntuirea lui din nevoile, în cari se îneacă, iar poporului dă-i tăria de înger, ca să-mi urmeze pe calea ce-i arăt!

(Va urma).

Glasuri din popor.

Din Danila.

Cinstiților gazetari dela gazeta »Apărarea Neamului« în Cernăuț.

(Finea).

Dară acuma s'au pus jidanii mai tare la lucru. Cu feliurite minciuni şi defaimări neadevărate asupra preotului şi a cantorului, au început a întărta pre ţărani de huia satul. Intr'o noapte i-au spart chiar cantorului ferestile.

Intre multele alte minciuni, spuneau ei, că preotul şi cu cantorul au luat moşia fondului în arîndă şi i-au înşelat pre oameni, că moşia are să o capete ţăranii cu un preţ bagatel sau poate chiar degeaba şi cîte altele. Drept este, că preotul, cantorul şi alţi doi gospodari de aici au luat moşia fondului în arîndă, dară dece? Pentru că jidanii se băga să o ieie ei şi să-i încalece încă mai tare pre Danileni, da preotul n'a lasat să-şi bage jidanii labele şi în moşia fondului. Preotul n'a dat'o moşia fondului în arîndă jidanilor, ci Danilenilor şi n'a dat'o cu cîştig, ci pînă acuma prin doi ani a avut şi pierdere. Oare ar fi pozvolit jidanii, dacă ar fi luat ei moşia fondului în arîndă, să pască vitele Danilenilor pînă pe după St. George pe moşia aceasta, fără să ceară cineva vr'o liţcaie pentru păscătoare? Oare ce ar fi făcut Danilenii în primăvara aceasta, cînd li-a ieşit iernaticul şi vitele răgeau de foame, dacă ar fi ţinut jidanii moşia în arîndă? Şi apoi voi Danilenilor vă uitaţi încă în gura jidanilor, cari vă sînt vrăjmaşii cei mai mari? Voi vă uitaţi la jidani şi ascultaţi minciunile lor? Se înțelege, că un astfel de preot nu-i pe placul jidanilor şi ei l'ar ineca într'o lingură de apă. Dară nu te lăsa cinstite părinte! Noi vr'o cîţiva gospodari, cari încă n'am intrat cu totul sub jugul jidovesc, te vom sprijini cu toate puterile noastre la toate întreprinderile S. T. pentru că ne-am încredinţat pe deplin, că eşti un suflet bun şi cu tragere de inimă pentru noi bieţii ţărani. Jidanii au lucrat din răsputeri la alegerea de dăunăzi, că să nu fii ales S. T. în sfatul sătesc şi s'au şi aflat mulţi prăpădiţi, cari s'au lăsat înşelaţi şi smomiţi de jidani şi n'au glăsuit pentru S. T., ci pentru un jidan, care va cerca să zădărnicească sfaturile bune, cari ni le dai, dară S. T., cinstite părinte, nu te uita la acei prăpădiţi, că ei nu ştiu ce fac. Păşeşte mai departe pe calea, care ai apucat'o şi Dumnezeu de bună samă, că va fi pe partea noastră.

Cinstiţilor Danileni! Feriţi-vă de jidani, ca de foc, că ei sînt vrăjmaşii voştri cei mai mari. Nu destul, că au jăfuit satul pînă acuma, dară încă în urma prepusului lor au şezut şese gospodari de aici cinci săptămîni în temniţa din Suceavă în incvizit. Tocmai în ziua sfintelor paşti, i-au luat jandarmii şi i-au dus legaţi ca pe nişte hoţi. La urmă s'a dovedit, că bieţii oameni au şezut de geaba închişi şi le-au dat drumul, dară cine li-a desdăuna pentru ruşinea lor şi pentru timpul pierdut, un timp de primăvară atît de scump pentru un ţăran.

Luaţi sama, Danilenilor, ce faceţi, ascultaţi de sfaturile preotului, care numai bine vă doreşte. Feriţi-ă de băuturi, de dugheni şi de geşeftari jidoveşti şi-ţi vide, că în scurtă vreme voi vă veţi înbogăţi, eară jidanii s'or duce pe calea, pe care s'au dus fraţii voştri anţărţi. Căci toţi şi Babţia şi Pinţiu şi Moşco şi Srul şi Gelicuba, trăiesc din sudorile voastre şi se îngraşă ca nişte boieri, eară voi bieţii hitioniţi tot mai tare, pînă ce la urmă veţi muri pe sub garduri de foame şi copiii voştri se vor face slugi jidoveşti, de ce să vă ferească Dumnezeu.

Un Danilean.

Din lumea largă.

Decoraţie. La 30 (17) Iunie 1908 se va preda în piserica parochială din Sirete, la 10 oare a. m. P. C. S. Domnului Archipresviter-Staurofor Ioan Hostiuc »Ordinul Erancisc - Iosif I de cavaler«. Preoţimea ort.-or. din ţinutul protopresviteresc al Siretelui învită publicul romînesc la această serbare, precum şi la dineul festiv, ce-l va aranja preoţimea din incidentul acesta în aceeaşi zi la 12 oare m. în casa parochială ort.-or. din Sirete.

Denumire. Dl Eugen Silion, care a trecut în decursul lunei Iuni cu succes bun examenul politic, a fost denumit în 25 aceleeaşi luni ca practicant în drept la tribunalul din Cernăuţ. Dorim bravului fiu al neamului nostru succes strălucit în noua carieră.

Examene. Domnii I. Bileţchi, E. Forgaci, G. Hoinic şi G. Palamarciuc au trecut cu succes bun examenul de stat pentru şcolile secundare. Succese de aceste numai foloase pot aduce poporului nostru, a căror fii sînt înstruaţi prin şcolile noastre secundare aproape numai de străini. Dorim din inimă harnicilor tineri, cari prin muncă neobosită şi-au deschis calea viitoriului, progres şi zile senine.

Caz de moarte. In 23 Iuni a. c. a încetat din viaţă în urma unui morb greu şi îndelungat Tudor cav. de Flondor, mare proprietar, preşedinte al consiliului cultural al ţării, deputat dietal, componist mare etc., în apropierea de Berlin, în ţara nemţească. In urma acestui bărbat cu învăţături înalte, cu inimă bună faţă de pămîntul strămoşesc, plînge toată suflarea romîneasca nu numai din Bucovina, ci din toate ţările locuite de Romîni. Cît a trăit, a avut înaintea ochilor numai rădicarea poporului său din întunericul, în care zace, la lumină. Fie-i ţărina uşoară şi somnul dulce!

Din parlament. Vrednicul nostru deputat Dr. Constantin Isopescu-Grecu a făcut zilele trecute în parlament nişte propuneri foarte folositoare pentru districtul său. Pînă vom reveni asupra tuturora voim numai să aducem la cunoştinţa alegătorilor săi, că d-lui a făcut o propunere, ca oamenii din districtele Cernăuţ şi Storojineţ, unde din cauza secetei mari nu s'a făcut nemică pe ogoare, *să nu plătească biruri anul acesta şi să se ajuture cu bani din partea statului.* Această propunere a făcut-o şi dl deputat Simionovici pentru districtul Rădăuţ. Ce tace dl Hormuzachi? Crede D-Sa poate, că în districtele Suceava şi Sirete stă cu cîmpurile mai bine? Aceleaşi vaiere pretutindene. Ce tace dl Onciul? Poate crede d-sa, că în districtul Homorului plouă ca pe timpul alegerilor, cînd l-au trimis oamenii în parlament? Din Stupca a venit zilele trecute o deputaţie de oameni în frunte cu cinstitul primar Alexa Savu la Cernăuţ, ca să cumpere dela fondul religionar o păscătoare, că li pier vitele de foame. *Dl Ullmann li-a respins rugămintea.* Cred, că de-cuma n'a mai respinge rugămintea nimăruia!

„Junimea“. Excurzia „Junimei“ proiectată pentru 28 Iunie a. c. nu se poate ţinea din cauza doliului, ce l-a îmbrăcat societatea din incidentul morţii membrului onorar Tudor cav. de Flondor. Domnii, cari s'au fotografiat la iubileul nostru de 30 ani, pot primi tabloul iubilar la fotograful Krzanowski pe lîngă o sumă de 5 cor.

De ale excurziei la Viena. Mai multe scrisori ni-au sosit dela mai mulţi, cari au luat parte la festivităţile din Viena. Indeosebi d-lui Conte Bellegarde şi deputatului Dr. Isopescul-Grecul î se aduc mulţămîtele cele mai măgulitoare pentru truda, ce şi-au dat'o d-lor cu primirea poporenilor în Viena. De asemenea i se aduc mulţimite adînci d-lui comisar V. Grigorovici şi St. Scalat, pentru grija, ce-au ovut'o aceşti domni cu participanţii în decursul călătoriei. In numărul viitor vom scoate la iveală cîteva din scrisorile aceste, cari sînt interesante, căci din ele se poate vide, ce impresie a făcut excursia aceasta asupra poporenilor noştri.

Festivalul. O dare da samă asupra festivalului din Viena vom aduce în numărul viitor, deoarece în numărul de faţă ni lipseşte locul.

Liceul de copile din Suceavă. Conform emisului ministerial din 6 Iuni 1908 se vor face la la liceul de copile din Suceavă examenile de primire în clasa I. (în terminul de vară) la 4 event. la 6 Iuli.

Dela direcţiunea căilor ferate. Cărţile de plecare pentru turişti dela Cernăuţ pînă la Cîmpulung sînt valabile de acuma înainte 5 zile şi nu trei cum au fost pînă în timpul din urmă.

Societatea „Şcoala romînă“ din Suceavă aranjează cu concursul binevoitor al soc. »Damele Romîne« şi »Ciprian Porumbescu« de Sînzieni obicinuitele festivităţi, care în aist an din cauza iubileului de 25 ani al societăţii vor avea o înfăţişare mai grandioasă decît de obiceiu. Va concerta prin două zile muzica regimentului din Fălticeni. Detailuri vor urma,

Curs pregătitor. Soc. »Şcoala Romînă« în Suceava, va întreţine şi în anul curent pe timpul feriilor şcolare, adecă din 10 Iulie pînă 30 Aug. 1908 pentru elevii romîni un curs de preparare pentru examenul de primire în clasa I gimnazială, secţiunea romînă. Pentru cărţile necesare şi acoperirea speselor împreunate cu susţinerea acestui curs, va solvi fiecare elev o taxă de 8 coroane. Inscrierile se vor face în 6 Iulie dela 8—11 oare p. m. în edificiul şcoalei de băieţi din loc.

La adresa celor Romîni, cari au luat parte la festivităţile din Viena. Li se aduce la cunoştintă, că fotografiile vor fi abia în vr'o zece zile gata, avînd fotograful respectiv cu ocazia festivităţii foarte mult lucru. Indată ce ni vor sosi, nu vom întîrzia a le trimite celor. cari s'au înscris să le cumpere.

Grija pentru binele ţăranului. Nu numai la noi în ţară sînt oameni, cari se îngrijesc de bună starea muncitorilor. Capul miniştrilor din Ungaria Wekerle a propus în dieta ungurească, ca să se hotărească prin o lege înfiinţarea de case de locuit prin oraşe pentru muncitori, cari case vor costa 17 milioane de coroane. Prin aceasta ar pute locui muncitorii la oraş foarte ieftin şi n'ar trebui să li iee chirigii toată paraua, ce o cîştigă, pentru locuinţă. In clădirile, cari se vor rădica, au să încape 10.000 de familii. Aşa nişte legi n'ar strica nici pentru oraşele noastre.

O gazdă bună. Acea parte a inteligenţii dela ţară, care se interesează cu seriozitate de bunăcreşterea şi progresul copiilor ei, ştie prea bine cît preţueşte o gazdă bună, care e în stare să înlocuiască pe deplin casa părintească. Noi credem a aduce onoraţilor noştri cetitori dela ţară interesaţi în această chestie, un bun serviţ, recomandîndu-li la o familie romînească o gazdă excelentă, în care se primesc trei copii din case mai bune cu preţ modest şi toate îndămînările, ca: odaie separată, sănătoasă şi destul de spaţioasă, vict şi instructor de casă. Se primesc numai copii dela şcoala primară sau gimnaziul inferior. A se adresa la E. W. Cernăuţ strada Repta No. 3 (partere).

La izvorul ieftin. Prăvălia romînească din Cernăuţ şi-a asigurat încă la vreme prin contract furnizarea a mai multor articole, cari acum pretutindene s'au urcat în mod însemnat la preţ. Prăvălia este în stare să desfacă cu preţurile vechi şi scăzute diferita marfă ca: unt zilnic proaspăt de tea à 2 cor. 88 b, zăhar în căpăţină à 84 b. untură proaspătă curată şi veritabilă de porc à 1 cor. 80 b., făină, cu toate că pretutindene se vinde cu preţ urcat, în prăvălie cu preţul vechiu în fine diverse brînzeturi, caş curat de oi, salami de Stetin şi ungară, şuncă etc. etc. Prea onor. familii romîne să binevoiaseă a se încredinţa despre faptul acest îmbucurător.

Mari vărsări de apă. In urma unei ploi foarte mari oraşul Erivan din Armenia a fost acoperit de valuri de apă, cari se revarsau din munţi în formă de fluviu uriaş. Multe case au fost năruite şi multe luate de valuri. Numărul celor, ce au murit în decusul acestei cumpene este foarte mare.

Luptă pentru vot (glas). In Londra, cel mai mare oraş din ţara Angluzului şi din lumea întreagă, s'au strîns Duminica trecută înaintea palatului ţării 40.000 de femei, unde au ţinut mai multe cuvîntări, în cari au cerut drepul să voteze (glăsuiască) şi ele la alegerile pentru parlament şi dietă. Dacă capătă femeile acest drept, atunci se prevede o luptă între ele şi bărbaţi, căci ele fiind mai numeroase, vor pute face toate după placul lor, adecă ele vor pute alege mai mulţi deputaţi femei decît bărbaţii. Cine ştie, ce mai aduce politica cu sine.

O urmare a dragostei. Un muncitor dintr'o comună ungurească venind acasă din America, a aflat, că soţia nu i-a remas credincioasă cît timp a fost departe de ea. S'a înfuriat sermanul om şi a împuşcat-o. După aceea şi-a împuşcat tuspatru copii pe cari îi avea şi în urmă s'a spînzurat, împlîntîndu-şi şi un cuţit în piept.

Furtuni în Germania şi Bohemia. In Drezda, oraş (ţara nemţească) a fost Miercuri o furtună îngrozitoare, care a pricinuit stricăciuni mari grădinilor şi cîmpurilor din apropiere. Din grădina împărătească au fost desrădăcinaţi mai mulţi copaci. Tot în acea vreme, a bîntuit furtuna şi în Bohemia, unde au fost foarte mulţi oameni păliţi de trăsnet.

Redactor responsabil: **Dionisie Voronca.** Societatea tipografică bucovineană.